

Terrorisme en CBRN

Handleiding

Inhoudsopgave

1	Terrorisme en CBRN.....	3
1.1	Algemene doelstellingen.....	3
1.2	Belang voor het beroep.....	4
1.3	Achtergrondinformatie	4
1.4	Praktische informatie	5
1.5	Programma.....	6
1.6	Toelichting op de werkvormen	7

1 Terrorisme en CBRN

In deze handleiding wordt het programma van de training Terrorisme en CBRN toegelicht. In deze training wordt dieper ingegaan op de achtergrond van een terroristische daad en de gevolgen die dit heeft in de communicatie en samenwerking met diverse ketenpartners. De middag wordt besteed aan het uitbreiden van kennis met betrekking tot chemische, biologische, radiologisch, nucleaire (en explosieve) incidenten.

1.1 Algemene doelstellingen

Deze training breidt de kennis van deelnemers ten aanzien van terrorisme en CBRN-incidenten verder uit.

Terrorisme

Het eerste deel van deze training wordt het thema terrorisme aangeboden. Door inzicht te krijgen in achtergronden van het islamitische geloof en cultuur worden terroristische daden die plaatsvinden uit naam van dit geloof in een ander perspectief geplaatst. Kennis van radicalisering en het daarop volgende extremisme wordt eveneens aangeboden. Ook is er aandacht voor terreurgroeperingen en hun invloeden in Nederland. Voor de centralist kan inzicht in de politieprocessen die bij een aanslag van belang zijn om veilig te kunnen werken en aansturen heel waardevol zijn. Welke informatie is nodig en moet gedeeld worden met CaCo, ketenpartners en eenheden. De training draagt ook bij aan bewustwording van mogelijke dilemma's en (on)mogelijkheden bij het managen van een dergelijk incident. Met deze informatie en kennis kent de centralist de oorsprong van moslimextremisme, kan een incident als mogelijke terroristische aanslag duiden en beschikt over voldoende kennis om een dergelijk incident uit te vragen en eenheden veilig aan te sturen.

Leerdoel	Beoogd beheersingsniveau	Eindterm
De deelnemers krijgen inzicht in de belangrijkste waarden en uitgangspunten binnen het islamitisch geloof.	Weet	K3 P1
De deelnemers krijgen inzicht in radicalisering en extremisme.	Weet	K3
De deelnemers kunnen onderscheid maken tussen moslimextremisme en moslims.	Weet	K3
Deelnemers verkrijgen een beeld van het actuele dreigingsniveau in Nederland.	Weet	K3
Deelnemers verkrijgen kennis van politie-processen bij een aanslag en weten hierdoor op een effectieve en veilige manier hun verantwoordelijkheden, rol en taken bij een incident vanuit terroristische motieven uit te oefenen.	Weet hoe	C2 S2, S3, S4
Deelnemers zijn zich bewust van eventuele dilemma's in keuzes en (on) mogelijkheden binnen de aanvankelijke chaos van het incident.	Weet	V16 P2

CBRN

Tijdens deze workshop wordt nader ingegaan op de gevaren en risico's van CBRN-incidenten/Incident Bestrijding Gevaarlijke Stoffen (IBGS) en de daarbij behorende opschaling. De deelnemers krijgen inzicht in de specifieke kenmerken van CBRN incidenten. Met deze kennis is de deelnemer in staat om de

ambulancebemanning en/of Ovd-G veilig op weg te sturen en eventuele vragen van de calamiteitencoördinator adequaat te beantwoorden.

Leerdoel	Beoogd beheersingsniveau	Eindterm
De deelnemer heeft inzicht in CBRN-middelen	Weet	V1
De deelnemer kent de 'triggers' die wijzen op een CBRN-incident	Weet hoe	V1, V2, V16
De deelnemer kan benoemen welke informatie hij/zij als centralist nodig heeft om de meldkamer maar ook de ambulancehulpverleners bij het incident op de juiste wijze voor te bereiden.	Weet hoe	V15 C2 S2, S3
De deelnemer kent de rol en verantwoordelijkheden van de diverse betrokkenen bij afhandeling van een CBRN-incident.	Weet	C2 S3, S4, S5
De deelnemer kan aangeven in welke mate het uitraagsysteem behulpzaam is om de (incident-)situatie te verhelderen.	Weet hoe	V13 M4

Daarnaast draagt deze training bij aan de verder beheersing van het taakgebied Kennis en wetenschap, eindterm K3: werkt permanent aan de ontwikkeling van zijn/haar deskundigheid en levert een bijdrage aan die van collega's. Ook eindterm M4 "treedt conform de beroepsstandaard op bij incidenten die de veiligheid van patiënten en/of medewerkers betreffen" onder het taakgebied Maatschappelijk handelen is relevant voor deze training. Het taakgebied Professionaliteit

1.2 Belang voor het beroep

Wereldwijd worden wij opgeschrikt door heftige gebeurtenissen die het gevolg zijn van terroristische aanslagen en incidenten die met CBRN te maken hebben. Dergelijke incidenten hebben nog niet in Nederland plaatsgevonden maar ons land is wel bedacht dat dit ook zou kunnen gebeuren. Om als (verpleegkundig) centralist goed voorbereid te kunnen zijn heb je achtergrond kennis nodig over deze onderwerpen, heb je informatie nodig die van belang is bij het uitvragen van een melding waarbij je bedacht bent op en onder welke voorwaarden je je collega's veilig naar een incident kunt sturen. Vanuit de meldkamer zal informatie vertrekt moeten worden om het incident goed en veilig af te kunnen handelen heb jij daarin als centralist een cruciale rol.

1.3 Achtergrondinformatie

Bij de ontwikkeling van het programma voor deze training is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

Terrorisme

- Nationaal Coördinator Terrorisme Bestrijding en Veiligheid, Min. Van Justitie: www.nctv.nl (openbaar) Onder meer (niet uitputtend):
 - https://www.nctv.nl/onderwerpen_a_z/kennisbank_terroristische_organisaties/index.aspx
 - <https://www.nctv.nl/actueel/nieuws/2016/Terugkerende-jihadisten-mogelijk-bedreiging-voor-veiligheid-Nederland.aspx>
 - https://www.nctv.nl/binaries/CT-strategie%202016-2020_tcm31-80007.pdf
- Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst, Min. Van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties: www.aivd.nl (openbaar) Onder meer (niet uitputtend):
 - <https://www.aivd.nl/actueel/nieuws/2016/11/14/dtn-43-mogelijke-dreiging-door-grotere-druk-op-isis>
 - <https://www.aivd.nl/actueel/nieuws/2016/04/21/aivd-jaarverslag-breed-palet-aan-dreigingen-voor-nederland>
 - <https://www.aivd.nl/actueel/nieuws/2016/01/12/aivd-publicatie-leven-bij-isis-is-zwaar-en-gewelddadig>

- Wikipedia (openbaar) Onder meer (niet uitputtend):
 - <https://nl.wikipedia.org/wiki/Islam>
 - [https://nl.wikipedia.org/wiki/Islamitische_Staat_\(in_Irak_en_de_Levant\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Islamitische_Staat_(in_Irak_en_de_Levant))
- Ons geloof is gekaapt, Dr. Adnan Ibrahim: <https://www.youtube.com/watch?v=RT49NZhJq6M> (openbaar)
- Agora portaal politie Midden Nederland. Contra Terrorisme en Radicalisering

CBRN

- Landelijk Protocol Ambulancezorg 8.1
- Handreiking kleinschalige decontaminatie
- Film: Verantwoord en veilig werken onder CBRN omstandigheden
- Reader CBRN cursus_150727
- E-learningmodule CBRN IFV
- Diverse nieuwssites
- Diverse Defensie boekwerken CBRN

1.4 Praktische informatie

Tijd en locatie

Van 9.00 tot 16.00 in METS Center te Bilthoven

Het thema Terrorisme wordt aangeboden van 9.00 tot 12.00. Het thema CBRN staat gepland van 13.00 tot 16.00 uur.

Groepsgrootte

Maximaal 12 deelnemers per training. Bij grotere groepen kan een parallel programma gedraaid worden waarbij tijdens de lunch wordt gewisseld.

Vorbereiding

Voor deze training is geen voorbereiding noodzakelijk.

Toetsing

Er vindt geen formele, summatieve toetsing plaats aan het einde van de training om het rendement te meten. Gedurende de training wordt op diverse manier formatief getoetst wat deelnemers van het thema weten en of de aangeboden kennis bekijft.

Bewijs van deelname

Deelnemers ontvangen een bewijs van deelname na het bijwonen van deze training.

Benodigheden

Voor de training zijn de volgende materialen en middelen nodig:

- Whiteboard
- Flip-over
- Stiften
- PC en beamer
- Presentatie

Gastdocenten

Tijdens deze training wordt de expertise van twee gastdocenten ingezet. Voor het onderdeel Terrorisme wordt de heer Ron Ruisch vanuit de politie ingeschakeld. Hij beschikt over uitgebreide achtergrondinformatie met betrekking tot het thema terrorisme.

Voor het onderdeel CBRN wordt samengewerkt met de heer Maarten van Vliet vanuit Defensie. Maarten is onder andere als instructeur/docent werkzaam bij het CBRN School van Defensie in Vught. Zijn ervaring met de training Omgaan met incidenten met gevaarlijke stoffen die de Academie voor Ambulancezorg aanbiedt in samenwerking met Defensie maakt dat hij zich goed kan verplaatsen in de context en belevingswereld van de ambulancezorg.

1.5 Programma

Hieronder is het programma voor deze dag overzichtelijk weergegeven. In de volgende paragraaf worden de diverse programmaonderdelen toegelicht.

Tijden	Onderwerp	Werkvormen en benodigheden
9.00 – 9.10	Introductie, kennismaking en verwachtingen	Presentatie Onderwijsleergesprek Mentimeter (woordwolk)
9.10 – 9.30	Islam in vogelvlucht - ontstaan Islam - 5 zuilen van de Islam - 2 grote stromingen binnen de Islam - sub-stromingen - salafisme in Nederland	Presentatie Onderwijsleergesprek Kennisquiz Islam
9.30 – 10.15	Radicalisering, extremisme - ontstaan van het proces - uitreizigers en terugkeerders - terroristische groeperingen - actueel beeld dreigingsniveau Nederland - aanslagen in Europa - stel dat en jij hebt dienst?	Presentatie Onderwijsleergesprek
10.15 – 10.30	Korte pauze	
10.30 – 11.45	Preparatie op een terroristische aanslag - rol van de centralist - uitvraag protocol - inzicht politieprocessen - ringenmodel	Presentatie Onderwijsleergesprek
11.45 - 12.15	- veilig werken en aansturen in veilig gebied - samenwerken CaCo en ketenpartners - informatie delen en verkrijgen - dilemma's en (on)mogelijkheden	Presentatie Uitwisseling

	Lunch	
13.00 – 13.15	Introductie en verwachtingen	Plenaire presentatie
13.15 – 14.15	Presentatie en discussie over CBRN-incidenten - achtergrondinformatie CBRN - voorbeelden van incidenten	Presentatie Discussie
14.15 – 15.15	Casuïstiek in kleine groepen - fictief incident afhandelen	Casuïstiek
15.15 – 15.45	Nabespreking	Onderwijsleergesprek
15.45 – 16.00	Afronding en evaluatie	Plenaire evaluatie Formdesk

1.6 Toelichting op de werkvormen

Introductie en kennismaking

De trainer maakt kennis met de deelnemers en informeert naar verwachtingen van de dag of ervaringen met betrekking tot het onderwerp. Aan de hand van een aantal uitspraken wordt de kennis over de thema's van de training geïnventariseerd. Hierbij kan eventueel gebruik gemaakt worden van digitale hulpmiddelen (socrative, mentimeter, kahoot etc.). Vervolgens wordt het programma toegelicht.

Islam in vogelvlucht

Aan de hand van een presentatie worden de uitgangspunten van het islamitische geloof besproken. Een korte kennismaking met deze overtuiging is voldoende. De volgende thema's worden kort aangestipt:

- Islamitische invloed anno 1500
- De 5 zuilen van de Islam
- De 2 grote stromingen binnen de Islam
- Stromingen en hun sub-stromingen
- Verspreiding van Soennieten en Sjiieten
- De rechtsbronnen van het Islamitische recht
- Soennisme
- Salafisme
- De 3 stromingen van het Salafisme
- Salafisme in Nederland

Cultuur

In het onderdeel Cultuur is aandacht voor de achtergrond van de gastarbeiders en komen overeenkomsten en verschillen tussen de F en de G cultuur kort naar voren.

Radicalisering en extremisme

Het onderdeel Radicalisering en extremisme is bedoeld om inzicht te geven in de motieven van mensen. De voedingsbodem van radicalisering wordt besproken en de laatste fase van radicalisering, extremisme, komt wat uitgebreider aan bod omdat dit vaak de aanleiding tot het plegen van een terroristische daad vormt. Tot slot worden er enkele maatregelen tot de-radicalisering genoemd.

Politieprocessen bij een Cter incident en wat betekent dat voor jou als hulpverlener.

Aan de hand van een presentatie worden de politieprocessen toegelicht en worden er linken gelegd naar de processen binnen de meldkamer ambulancezorg. Er wordt stilgestaan bij het uitvraagprotocol bij een terroristische aanslag. Op welke vragen wil je graag een antwoord hebben om de hulpverlening adequaat maar veilig te laten plaatsvinden.

Ringenmodel, veilig werken in veilig gebied.

Het ringenmodel Contra Terrorisme is gericht op de reactieve fase, dat wil zeggen na een aanslag en is bestemd voor politiefunctionarissen met een sturende rol. De maatregelen die zijn beschreven, worden genomen door het Operationeel Centrum (OC), OVD-OC, OVD-P, HOVD-P, het SGBO. De maatregelen zijn gebaseerd op de processen zoals die door OVDP's en SGBO's worden gebruikt. Voor de centralist is het van belang om te weten hoe de incidentlocatie en de omgeving in ringen is onderverdeeld en in welke ring de ambulancehulpverleners actief gaan zijn.

Presentatie en discussie over CBRN-incidenten

Vanuit Defensie wordt een presentatie verzorgd waarin meer informatie wordt gegeven over CBRN incidenten. Deze kennisbasis is nodig om in de praktijk zorgvuldig en adequaat te kunnen handelen wanneer de centralist geconfronteerd wordt met een CBRN-incident. Tijdens de presentatie is er gelegenheid tot het stellen van vragen en worden discussies op gang gebracht. Ook is er ruimte om ervaringen met elkaar te delen.

Casuïstiek in kleine groepen

Aan de hand van een geschetst CBRN-incident beantwoordt u met meerdere collega's in kleine groepjes vragen met betrekking tot de afhandeling. Hierbij is het van belang dat de deelnemer zichzelf als meldkamerprofessional en het instrumentarium (het uitvraagstelsel) als vertrekpunt neemt.

Nabespreking

De door de kleinere groepen uitgevoerde casuïstiek wordt plenair nabesproken in de hele groep.

Afronding en evaluatie

Aan het einde van de dag wordt er door de trainer een korte samenvatting gegeven van wat er in de dag aan de orde is gekomen. Er wordt bij deelnemers geïnventariseerd wat er met name van deze dag is blijven hangen en wat zij vanaf morgen in de praktijk anders zouden (kunnen) doen. Tot slot wordt de deelnemers gevraagd om het evaluatieformulier in te vullen en hun complimenten en tips met betrekking tot deze training te delen. Het evaluatieformulier is digitaal beschikbaar via Formdesk en wordt op één van de computers in het computerlokaal of op een iPad ingevuld.